

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 22 November, 1766.

Tankar i åtskilliga ämnen.

Singen stulle med nöge och sinnes lugn sitta i en wagn, dragen af yra hästar på et owäqadt fält, eller bland stormar, yra wågor och farliga klippor hwila trygt på et fartyg, om han tillika weste, at hwarken den förra, eller detta senare hade någon styresman; likafult ser man många människjor leswa nögde, utan at de fråga ester om werlden styres af någon Försyn eller intet: ja mången tyks nögd i det dåraktiga hoppet, at ingen ting sådant är til.

Såsom at tro en Gud är grunden til all guda- dyrkan, så kan ej heller denna gifwas utan tro; gch som en san gudadyrkan innefattar uti sig dygden, så kan hon ej wara fulkomlig utan gerningar.

Imellan tro och gerningar är samma skilnad, som imellan at tro det en människa är fattig och at hielpa hånne: man hjälper eller bispringer hånne ej, om man icke tror at hon är torstig; men

om man tror at hon är fattig och intet hjälper hånne, så må man lika så gerna tro ingen ting om hånne.

Religionen har blifwet mer förolämpad af dem, som talat och skrifwit om hånne, blott för at förnoga sit högmod, och at hafwa den heder, at hyfa sålsamma tankar; ån af dem, som, af wissa grundsatser, angripet hånne; och så männifjor af hög insigt, hafwa sjelfwa waret öfwerlygda om sin sak, när de angripet Christendomen.

Det säges i almånhet, at om någon hyser sådana tankar, som äro stridande entot antagna satsar i vår Christendom, at den samme då gjorde kloft; om han höll dem förborgade inom sig sjelf; men man bör betänka, at denna så kallada grundfanning, kan, på en gång, förqwäfja både sanning och wilfarelse, och om denna alltid hade blifwet i afctagen och fölgd; så hade de store män, som woro redskap och werktug til den rena lärans åter uprättande dödt under en utwärtas bekännelse, af det de i hjertat intet trodde, och hela den Christna werlden torde ännu legat insöfd i den påswifsta ofunnigheten och mörkret.

Den som med begär söker at göra sig utmärkt genom sålsamma meningar, som äro en almånhet skadeliga, han gifwer et otwiswelaktigt prof på en låg själ, som ej eger någon annan förmåga, med hwilka han kan tilfreds ställa sin såsång.

Uti religions saker böre wi i synnerhet akta oss, at ej wårt förnuft genom begäresser, hästiga sinnes bewefelser, eller sedwanor må dragas från
rätta

rätta wågen; ty förnuftet, friadt ifrån detta twång, är den bästa wån religionen har.

Christendomen består ej uti et djupsinnigt tankespel, utan uti en werkställig förbindelse.

Den, som söker oenighet med mig, blott för olifhet i tankar och omdömen, har ingen ordsak at tala illa om mig; i fall jag råkar i tråta med honom tillbaka, därför at hans ögon ej hafwa den färg som anstår mig. Tom Soph sade til Harry Buck: Jag hatar en människja, som hysar så orimliga tankar, som j; sådane narrar borde ej ha rum i människliga samhället. Tok, swarade Buck: Huru tör du understå dig at komma uti en hederlig mans sällskap med två fula, grå, och wanstapada ögon? Gack straxt utur rummet; annors slår jag dem ur hufwudet på dig.

Lårdom, åfwen som pengar, bör ej wara ändamålet, utan medlet, och det är åfwen lå dåraktigt, at ega den förre, som de senare, utan at bruka dem til människjo-slågtets nytta och förman.

Jugen har rättighet til at wara fåfång, eller undandraga sig möda och arbete, som aldrig warer slitig och arbetsam. Bed honom, som tänker sig hafwa rättighet til at lesa orkeslöst, fråga sig sjelf, huru han skulle få föda och kläder; om alle andre åberopade sig samma rättighet, som han?

Om alt hwad som kallas lårdom eller bokwett pröfwades i en riktig degel, och ingen ting behö-

les utom det sanskyldiga; så skulle man snart kunna genomläsa den största boksamling.

Den som förvärfwadt sig en widlöftig lärdom och insigt; men behåller waran för sig sjelf, är lik en, som med mycken möda, och kostnad bygger, uptaklar, och med alt tilbehör förser et skepp, samt ånteligen när detta är gjordt, låter draga det up på landet; för där rutna.

Den som sätter sin heder uti at weta all ting, han wet något, som på långt håll angår all ting; men wet egentligen ingen ting i något.

At tala wäl är godt, at tänka wäl är bättre; men at hafwa en god känsla, är bättre än bägge de nämnda.

Man ser gemenligen, at människor med mera tålmod uptaga förewitesser angående sina seder och lefnadsfatt, än dem som röra förståndet eller förnustet, och detta har altid blifwet ansedt för be-
synnerligt; emedan man är altid sjelf ordsak til de förra; men oskyldig til de senare; men ordsaken är: at man eger sjelf magt at råtta et fel, mot sedo-läran begånget, när man wil; men et fel i förståndet måste man beständigt dragas med.

Til äfwen tyrs faller det swårt för många, at ej förakta dem, som hafwa et mycket inskränkt och måtteligt förstånd; men det är en dyr skyldighet, at ej wisa sådana ringaste förakt; ty at, af sit förstånd, taga sig anledning til at plåga en med-
människja, är äfwen så nedrigt och lågtänkt, som om en reslig jätte toge sig anledning af en dwärgs låga skapnad, at dråpa honom. Det

Det hånder ofta, at de som med mesta begär söka at så blanda sig i andras gremål, äro minst förmögne at bestyra sina egna.

Kundgörelser.

Sedan hos Kongl. Majest. i Nådigt öfverwågande förekommit den ansålt, som här i Götheborg är worden fogad, hvarigenom Inwånarne härstädes blifwit förbudt, at på öde tomter och inom deras hus så insalta fårstf sill, hwar öfwer beswår blifwet anförde; så har Kongl. Majestät uti Rescript til Des och Riksens Högloff. Krigs- och Commerco-Collegier, af den 27 nästl. Aug., ibland annat, Nådigst behagat förordna: At hward Inwånarnes här i Götheborg och andra Städer rättighet, at obehindrade få så wäl hädanester, som hit tills, idka sillsaltning inom deras hus och tomter, beträffar, en sådan näring dem så mycket helre förunnas må, som det helt och hållit med förra förfatningar är öfwerensstämmande; dock at til befrämjande af snygghet och god ordning, handhafwas, det alt afstråde af fillen genast bör til transsuderierne föras. Hwilket härmed, enligt Högberåttade Kongl. Collegiers Kriswelse af den 20 nästl. October, almänneligen warder kundgjordt, med antydhan, at alle de, som här inne i Staden rensa och insalta sill, til följe af Magistratens förra Publicationer, af den 13 Sept. 1762 och 26 Aug. 1763, i J. wid Tio Dal.

S:mts wite, draga försorg, at sillräf hwarfen på tomterna och gårdarna qwarlemnas, ej heller på torg, gator och andra platsar, samt wid eller uti hamnarna, utkastas, utan bör alt sådant, som efter den gelade sillen samlas, dageligen och alra-sist inom et dngns förlopp, sedan rensningen sedt, ofelbart til de utom Staden anlagde trankoferier föras. Hwilket til eiterrättelse ländet. Götheborgs Rådhus den 31 October 1766.

Borgmästare och Råd.

Uppå gården Utricålund, 4 och en half mil från Götheborg, 2 och en half mil från Kongels, 4 och en half mil från Uddewalla, och 3 och en half mil från Marstrand, på Inland i S:peters socken, kommer den 28 uti innevarande November månad at försäljas til den mestbjudande et halst frimans frälse-hemman Ahlebacka östergården, och et halst Statte-hemman Ahlebacka westergården, som tilhopa årligen betala 21 Dal. 5 öre S:mt till Kongl. Majest. och Kronan, eller des rätts innehafware, i ordentlig ränta, och äro desse bägge halswa hemman inroterade i en rote med twänne andra hela hemman; hafwa ny wacker och wäl inrättad manbygnad, bestående af förstuga och dagelig stuga, på hwars högra sida är en sal och twänne kamrar, och på den wänstra säng- och barnkammare, kök och Stufferi, och inunder bryghus med innemurad bryggkittel af koppar; twänne källare, mangeldod, samt en liten köks-källare til grönsaker. Här äro ock twänne flygel-byggnigar,

gar, af hwilka den ena til höger innehåller drängstuga, förstuga, samt twänne kamrar, och den andra til wänster, wisterhus, förstuga och bagarestuga med en liten innemurad koppar-kittel, en bak- samt tork- och stekuan, hwilka alle hus äro med tegeltak försedda. Åswen finnas här tilträckeliga och goda ladugårds-hus, med halmtak, til större delen af gammal ek bygda; tilträckelig skog af allehanda löf- och barr-träd, så til eget behof som til salu. Egendomen har wacker utsigt, 18 tunnlands utsäde, 200 stackars höbohl, utom stont löfbrott, twänne torp som göra dagswerken, och äro desse hemmans ågor enkilte, inom hank och stör; en god stor kohage med twänne mindre betes-hagar för 18 til 20-st. kor, tilträckelig och stor betes-mark, både winter och sommar, med twänne insjöar, utom stora hellungen, som icke långt från gården är belägen. Til saltjön är ungefärligen en sjerdedels mil, som kan ses wid gården, och är på egorne en ny watten-mjölqwaru upbygd; jämwäl finnas flere måssar til upodling, hwaraf en är utdikad om 50 tunnland, som gifwer godt hopp om både åker och ång, hwarjämte ej obemålt lemnas bör, at brede wid manhusen äro trenne stöna springfällor, och twänne för goda erkända surbruns fällor, utom flera förmåner, som ej så noga uprepas kunna, hwilket alt til hägade föpares underrättelse lemnas.

Hos Mantals Commissarien, Herr Stare, som bor på Konungsgatan uti Gördelmakaren Fleischer's

schers hus, nästintill Langiska Boktryckeriet, erhålles spifning för hederligt folk, helst wid slutadt bord, och äfwen eljest; allenast något före måltids tiden tillkänna gifwes gästernes antal. Likaledes försäkras om förråd af bästa winer och andra liqueurer, samt at på tillräckelig uppafning icke skal sela. Skulle någon af Stadens Inwånare på nämnda ställe willa låta tilreda geleer, bakelser med mera, af hwad slag som helst åstundas kan, så kan han och dermed nögaktigt betjenas. Riksdags- och Inrikes- samt Stockholms Posttidningar, tillika med de i denna Staden utkommande Wecko-krifter, ligga och på förberörda ställe för ögonen.

Et litet parti hafre-gryu, samt Skånst råg och hwete, tjenlig at bränna brånwin utaf, finnes til köps hos Herr Und. Barthengren.

Et par fullkomligen goda Infanterie-handskar af renskin, med styfwa runda fragar, äro förkomne; ehö som samma återställer, eller därom kan lemna någon kundskap, undfår en plåt-sedel för omakot af egaren.

Til salu är halfwa hemförare-båten, N:o 4, med skärarättigheten och alt des tilbehör, som är alt uti godt stånd: underrättelse gifwes där detta tryckes.

En liten swart och hwit Spanst tik är, i denna wecka, bortkommen för rätte ägaren: om någon hånne sunnet, och röger sit fund, utläfwas hederlig wedergåning.

